

Forslag til Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven)

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

Forelæggelsesnotat

1. behandling

På Naalakkersuisuts vegne fremsætter jeg herved forslag til Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor.

Forslaget er det første forslag til Inatsisartutlov, der vedrører overtagelse af sagsområder fra staten efter ikrafttræden af lov om Grønlands Selvstyre den 21. juni 2009. Med en vedtagelse af forslaget følges op på Inatsisartut beslutning på denne samling om overtagelse af råstofområdet og det tæt tilknyttede sagsområde vedrørende arbejdsmiljø for offshore virksomhed.

Med ikrafttræden af lov om Grønlands Selvstyre blev der fastlagt en ny ordning for de økonomiske relationer mellem Grønland og Danmark med en særlig vægt på fremtidige indtægter fra råstofaktiviteter. Den nye ordning betyder:

- At alle indtægter fra råstofaktiviteter i Grønland tilfalder selvstyret, herunder indtægter i form af licenser, beskatning, ejerandele hos såvel grønlandske såvel som danske myndigheder.
- Hvis selvstyret får indtægter fra råstofaktiviteter reduceres statens tilskud med et beløb, der svarer til halvdelen af disse indtægter bortset fra de første 75 mio. kr. årligt, der tilfalder selvstyret.
- Når statens tilskud er reduceret til nul kroner, indledes der forhandlinger mellem regeringen og Naalakkersuisut om det økonomiske mellemværende mellem Grønland og Danmark.

Sagsområdet råstoffer er derfor et helt centralt element i selvstyreordningen, og overtagelse af sagsområdet er en forudsætning for, at selvstyreordningen gives et reelt indhold.

Forslaget er udformet i overensstemmelse med lov om Grønlands Selvstyre og de principper, som der blev opnået enighed om mellem Grønland og Danmark og som er udtrykt i selvstyrekommissionens betænkning. I Selvstyreloven er der fastlagt en lang række bindinger på, hvordan vi kan udfærdige den nye råstoflov, og ikke mindst hvordan vi organiserer og administrerer råstofområdet efter en hjemtagelse.

Udformningen af det foreliggende forslag til råstoflov har derfor været genstand for tætte og indgående forhandlinger mellem Naalakkersuisut og danske myndigheder.

Disse forhandlinger har i særlig grad involveret Statsministeriet og Klima- og Energiministeriet. Da forslaget tillige indebærer overtagelse af sagsområdet arbejdsmiljø

offshore har der vedrørende udformning af bestemmelserne på dette område været ført særskilte drøftelser med Beskæftigelsesministeriet.

Udformning af det foreliggende forslag skal derfor på en række væsentlige punkter ses som et resultat af disse forhandlinger, som har været ført med henblik på at sikre begge parter opfyldelse af selvstyreaftalen, som denne er fastlagt i selvstyreloven.

Det drejer sig blandt andet om forslagets bestemmelser om de krav til kapitalisering og handelsvilkår, der skal stilles til en rettighedshaver, og som svarer til den gældende råstoflov, som denne blev ændret i 2009 ved lov om forskellige forhold i forbindelse med indførelse af Grønlands Selvstyre.

Det er videre en konsekvens af selvstyreloven, at forslaget viderefører den hidtidige ordning på råstofområdet med en råstofmyndighed, som udøver en samlet integreret myndighedsudøvelse på råstofområdet. Denne ordning sikrer også, at såvel udgifter som indtægter fra gebyrer med videre kan identificeres og opgøres på en kontrollerbar måde i overensstemmelse med selvstyreordningens indtægtsdefinition.

Hovedpunkterne i forslaget er derudover følgende:

I overensstemmelse med lov om Grønlands Selvstyre og bemærkningerne til selvstyreloven, overtager selvstyret ejendomsretten til at råde over og udnytte råstofferne i den grønlandske undergrund.

Forslaget fastsætter rammerne for virksomhed på råstofområdet. Den foreslåede regulering betyder, at aktiviteter omfattet af loven kun må finde sted i henhold til Naalakkersuisutts tilladelse efter reglerne i loven. Derfor ophæves den fælles beslutningskompetence mellem Naalakkersuisut og regeringen, ligesom ordningen med Fællesrådet vedrørende Mineralske råstoffer i Grønland ophører efter forslaget.

Forslagets hovedformål er en hensigtsmæssig udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland, samt aktiviteter, der har tilknytning hertil. Forslaget omfatter derfor også aktiviteter, der har nær tilknytning til udnyttelse af mineralske råstoffer, såsom etablering og drift af rørledningsnet, energiaktiviteter og anvendelsen af undergrunden til for eksempel naturgaslagring. Forslaget skal dermed også sikre en hensigtsmæssig udnyttelse og regulering af udnyttelse af energi fra vand og vind til brug for råstofaktiviteter omfattet af loven.

Forslaget skal medvirke til at sikre samfundet en rimelig andel af det økonomiske udbytte ved udnyttelse af mineralske råstoffer og anvendelse af undergrunden.

Endelig skal forslaget sikre, at de omfattede aktiviteter udføres hensigtsmæssigt samt forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed.

Forslaget indeholder på miljøområdet bestemmelser om krav om gennemførelse af vurderinger af virkningerne på miljøet, inden der kan meddeles tilladelse til aktiviteter, der kan påvirke miljøet, herunder natur- og klimaforhold. På dette område sikrer Danmarks Miljøundersøgelser, DMU, at der fortsat er en uafhængig videnskabelig miljø- og naturvurdering af alle råstofprojekter. Det er en del af selvstyreloven, at vi skal indgå en 5-årig aftale med DMU om at fortsætte disse opgaver, når råstofområdet er hjemtaget. Det er

Naalakkersuisuts holdning, at vi skal bruge disse 5 år til at overføre den nødvendige forskningsbaserede kompetence på dette område til Grønlands Naturinstitut.

Der skal også i henhold til selvstyreloven indgås en 5-årig aftale med GEUS med henblik på at sikre den nødvendige faglige geologiske viden på området.

Forslagets regler om samfundsmæssig bæredygtighed skal bidrage til at sikre, at planlægningen og forvaltningen af aktiviteter omfattet af råstofloven også baseres på vurderinger af de konsekvenser, som aktiviteterne nationalt og lokalt kan have på det grønlandske samfund. Der skal for eksempel foretages vurderinger af de beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger, som aktiviteterne kan have på samfundet, og af de foranstaltninger, som eventuelt kan og bør gennemføres for at undgå eller modvirke væsentlige negative virkninger.

Med forslaget videreføres og præciseres den grønlandske befolknings adgang til at indsamle og bryde mineraler uden tilladelse. I modsætning til den gældende råstoflov, er indsamling og brydning efter forslaget ikke begrænset til mindre værdifulde husflidsmineraler og aktiviteter, der ikke har kommercielt præg. Der kan efter forslaget ske indsamling og brydning af alle typer mineraler med henblik på kommerciel forarbejdning og videresalg. Der indføres dog en beløbsmæssig begrænsning for hvor mange mineraler, den grønlandske befolkning kan indsamle og bryde uden tilladelse. Værdien af de mineraler, der kan udnyttes uden nogen form for tilladelse er sat til 100.000 kr. om året.

Hvis lokale ønsker at indsamle og sælge mineraler for mere end 100.000 kr. om året, kan det lade sig gøre ved at søge en småskala tilladelse, hvor kravene til teknisk og økonomisk formåen er begrænsede. Det er dog fortsat et krav, at disse aktiviteter skal ske sikkerheds- og miljømæssigt forsvarligt.

Med forslagets bestemmelser om en samlet og integreret myndighedsbehandling sikres, at den relevante viden og erfaring, som er opbygget på råstofområdet, fortsat kan bevares samlet og udbygges med overføring af viden fra danske forskningsinstitutioner indenfor råstofområdet.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at en samlet og integreret myndighedsbehandling på råstofområdet giver forvaltningen bedre mulighed for at varetage og koordinere det administrative arbejde samt mindske dobbeltarbejde og undgå uklarheder i selvstyreadministrationen.

Endvidere indeholder forslaget bestemmelser om ophævelse af lov om mineralske råstoffer i Grønland, regler om arbejdsmiljø ved offshore olieaktiviteter samt konsekvensændringer i lov om kontinentalsoklen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved anbefale forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.